

2. Лукашевич М.П., Мигович І.І., Пінчук І.М. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади: Навчальний посібник – К.: МАУП, 2001. – 236 с.
3. Ляшенко А.И. Организация и управление социальной работой в России, - М.: Наука, – 1995. – 176 с.
4. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи. – К.: 2000. – 438 с.
5. Российская энциклопедия социальной работы. В 2 т./ Под ред. А.М. Панова и Е.И. Холостовой. – М.: Институт социальной работы, 1997. – 420с.
6. Сидоров В.М. Вступ до соціальної роботи. Ч.І: Анотація категоріального апарату. – Донецьк, 1997. – 245 с.
7. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін.; За заг. ред.: І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
8. Соціальна робота/ За ред. В. Андрущенко, М. Лукашевича: 7 ч. – ч. II. – К.: ДЦССМ, 2002. – 215 с.
9. Фирсов М.В., Шапиро Б.Ю. Психология социальной работы: Учеб. пособие. – М.; 2002. – 165 с.
10. Фурман А.В. Теоретичні та методичні засади практичної психології // Соціальна робота в Україні: теорія та практика: посібник для підвищення кваліфікації психологів центрів соціальних служб для молоді. – 5-а ч. / за ред. А.Я. Ходорчук.- К.: ДЦССМ, 2003. - 264с., С. 6-15.

УДК 378.014

Срібняк Л. В.

викладач інформатики та інформаційних технологій
 ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти»
 infoprofhud@gmail.com

МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ В ОСВІТІ

Процес інформатизації освіти досить складний і потребує переосмислення досвіду реалізації новітніх інформаційних технологій, аналізу й оцінки можливостей їх використання у навчальному процесі, що обумовлює необхідність якісно нового рівня вивчення навчальних дисциплін з метою розвитку в кожного учня стійкого бажання й уміння вчитися, самостійно отримувати знання, творчо підходити до виконання навчальних завдань.

Сьогодення можна назвати ерою інформатики та телекомунікацій. Це ера спілкування, трансферу інформації та знань. Навчання і робота – ці два слова стали синонімами: професійні знання старіють дуже швидко, тому необхідно їхнє постійне вдосконалення. Світова телекомунікаційна інфраструктура дає сьогодні можливість створення систем масового безперервного самонавчання, загального обміну інформацією, незалежно від тимчасових і просторових поясів.

Сучасний рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє використовувати в освітньому процесі інноваційні методики навчання: електронне (e-learning), мобільне (m-learning), всепроникаюче (u-learning) навчання, дистанційні освітні технології.

Термін «мобільне навчання» (m-learning), що з'явився в англomовній літературі близько 10 років тому [1, с. 147], останнім часом став все частіше використовуватися в нашій країні. Багато вчених і педагогів впевнені, що майбутнє навчання з підтримкою ІКТ пов'язано і залежить саме від розповсюдження мобільних засобів зв'язку, популярності смартфонів і планшетів, появи великої кількості навчальних програм, а також нових технологій типу жестикуляційного інтерфейсу, який розширює можливості і якість освіти, здешевлення послуг мобільного зв'язку та бездротового доступу в Інтернет. В Україні за останні роки кількість користувачів смартфонів збільшилася в три рази (до 34%). Про це свідчать результати дослідження компанії TNS Infatest на замовлення Google. Згідно з даними дослідження, в 2012 році ці показники досягали 7%. Крім того, 76% українських користувачів входить в інтернет зі смартфонів щодня, тоді як 53% використовують для цього комп'ютер і ще 71% – планшети. При цьому 14% українців відвідують інтернет-сторінки частіше зі смартфонів, ніж із комп'ютерів, і ще 18% – тільки з мобільних телефонів. Крім того, всі три види пристроїв використовують 9% українців. Такі дані показують, що роль мобільного інтернету в житті користувачів зростає. Як показує дослідження 2013 року, власники мобільних пристроїв активно використовують такі їх функції: посилають повідомлення (88%); фотографують (85%); слухають музику (60%); користуються поштовою скринькою (49%); дивляться відео (41%); створюють документи у форматі Word (23%); спілкуються в соціальних мережах (21%) [1, с. 148].

Мобільність – це одна з характерних рис сучасного суспільства. Одночасно з розвитком технології вдосконалюється і розвивається в швидкому темпі система освіти. Одним із перспективних напрямів досліджень у галузі інформаційно-комунікаційних технологій є впровадження мобільного навчання в освітній процес. Розвиток мобільних технологій призводить до того, що мобільні пристрої стають зручнішими та більш функціональними.

Мобільні телефони тепер можуть також працювати як телефони, калькулятори, календарі, камери, сервери Internet, читачі електронних книг.

З технологічної точки зору, мобільне навчання – це передача і отримання навчальної інформації з використанням технологій WAP або GPRS на будь-який портативний мобільний пристрій, за допомогою якого можна вийти в Інтернет, отримати або знайти матеріали, відповісти на питання у форумі, зробити тест і т. д. [3, с. 178].

Мобільне навчання тісно пов'язане з електронним і дистанційним навчанням, основною відмінністю є використання мобільних пристроїв.

Мобільне навчання стає дедалі більш популярним, оскільки освітній процес проходить незалежно від місця знаходження учня і відбувається при використанні портативних технологій [7, с. 1]. Мета мобільного навчання – зробити процес навчання безперервним, гнучким, доступним і персоналізованим.

Мобільне навчання може здійснюватися за допомогою таких пристроїв:

- 3GP;
- Tablet PC UMPC мобільні телефони;

- Wi-fi надає доступ до ресурсів через Інтернет та викладачів;
- GPRS;
- Особистий цифровий помічник;
- Аудіо плеєр (для прослуховування записів лекцій) [2, с. 289].

З використанням технологій мобільного навчання можливо досить ефективно реалізувати весь дидактичний цикл із вивчення дисципліни, що включає в себе віртуальні лекції, семінари, практичні заняття, іспити і т. д.

Використання технологій мобільного навчання істотно підвищує якість виконання основних функцій освітнього процесу завдяки:

- надання слухачам постійного доступу до інформаційно-освітніх та довідкових ресурсів, у будь-який час і незалежно від місцезнаходження;
- надання постійного доступу до адміністративних ресурсів навчального закладу, плану-графіку навчання, оперативного одержання повідомлень про хід навчального процесу та запланованих навчальних заходів;
- персоналізованої доставки навчального контенту з урахуванням рівня знань слухача, його індивідуальних психологічних особливостей і максимально зручного для нього режиму занять;
- багатопланової перевірки рівня знань, умінь і навичок слухача, а також ступеня засвоєння навчального матеріалу із застосуванням тестових завдань, практичних і лабораторних робіт, індивідуальних і групових творчих проєктів;
- безперервного управління видами і формами діяльності з освоєння пропонованих освітніх ресурсів;
- інструктивно-методичної та консультативної підтримки слухачів в індивідуальному і груповому режимі;
- постійного забезпечення слухачів інформацією про результати освітнього процесу.

Переваги мобільного навчання:

- використання персональних комп'ютерів наряду із застосуванням кишенькових комп'ютерів в аудиторіях, що дозволяє підвищувати співпрацю між студентами і викладачами;
- можливість організувати навчальний процес незалежно від місця і часу за допомогою мобільних пристроїв;
- використання словників або інших засобів для вивчення іноземних мов.

Водночас мобільне навчання має деякі недоліки:

- малий розмір екрана, клавіш на мобільних пристроях;
- інколи виникають труднощі з доступом до Інтернету;
- невисокий рівень захисту особистої інформації;
- висока вартість початкових вкладень в організацію мобільного навчання [8, с. 1].

Можливості мобільних пристроїв, безумовно, потрібно використовувати в навчальному процесі всіх категорій осіб, адже вони органічно поєднуються з традиційними формами навчання, розширюють можливості доступу до

навчальної інформації, сприяють входженню України в загальний інформаційний простір.

Мобільне навчання реалізує принципи відкритої освіти: гнучкість, модульність, незалежність від місця і часу, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. У мобільному навчанні на перше місце виходять такі дидактичні принципи як мультимедійність, інтерактивність та доступність.

Поєднання традиційних форм навчання з новими мобільними технологіями, які у будь-який час і в будь-якому місці можуть застосовуватися користувачами багаторазово, забезпечує досягнення головних цілей навчання у переважної кількості здобувачів освіти.

Література

1. Золотарьова І. О., Труш А. М. Застосування мобільного навчання в системі освіти. *Системи обробки інформації*. 2015. Вип. 4. С. 147–150.

2. Мардаренко О. В. Інтерактивні комунікативні технології освіти: мобільне навчання як нова технологія в підвищенні мовної компетенції студентів немовних ВНЗ. *Інформатика та математичні методи в моделюванні*. Т. 3. № 3. С. 288–293.

3. Терещук С. І. Технологія мобільного навчання: проблеми та шляхи вирішення. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. Вип. 138. С. 178–180.

4. Кононець Н. В. Інформатика та комп'ютерна техніка. URL: <http://acur.poltava.ua/files/Kononets.pdf>

5. Соціальна мобільність. URL: http://pidruchniki.com/15660212/sotsiologiya/sotsialna_mobilnist

6. Дистанційне навчання. URL: <http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/pro>

7. Мобільне навчання. URL: uk.wikipedia.org/wiki/Мобільне_навчання.

8. Мобільне навчання. URL: <http://scaliy.blogspot.com/>

УДК 374.091(477.64):004.275 (045)

Стандрет Г. Н.

керівник гуртка-методист, педагог-організатор

КЗ ТМР «Станція юних техніків»

halyastandret@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СИСТЕМІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У контексті світових тенденцій розвитку освітньої галузі як вагомого суспільного фактора розвитку держави здійснюється прискорення інноваційних процесів у системі позашкільної освіти. Реалізація зазначеного є можливою за умови організації освітньої діяльності закладів позашкільної освіти, що враховує важливість упровадження інновацій для оновлення й розвитку всіх її напрямів позашкільної освіти для актуалізації змісту, організаційних форм, технологій освітньої роботи, які забезпечують гармонійний розвиток і соціалізацію дітей та учнівської молоді. Особливого значення для забезпечення ефективності інноваційних процесів набула цілеспрямована діяльність закладів позашкільної